

عنوان مقاله:

نقدی بر اصطلاح «موسیقی معنوی» شعر

محل انتشار:

فصلنامه جستارهای نوین ادبی، دوره 54، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

جواد محقق نیشابوری - عضو هیئت علمی دانشگاه فرهنگیان مشهد

خلاصه مقاله:

چکیده: یکی از عناصر مهم کلام منظوم، که تقریباً در همه تعاریف شعر دیده می شود، موسیقی آن است. موسیقی شعر را می توان در سه ساحت «موسیقی بیرونی، کناری، و درونی» خلاصه کرد. طرح اصطلاح «موسیقی معنوی شعر» که اول بار از سوی محمد رضا شفیعی کدکنی ارائه شد، پیشنهادی بود که بر آن سه نوع موسیقی شعر، علاوه می شد و اکنون بیش از سه دهه از سابقه این پیشنهاد می گذرد و آن را در همه چاپ های کتاب «موسیقی شعر» در طی این سال ها می توان دید. در مقاله حاضر برهان های ارائه شده این طرح مورد بررسی و نقد قرار می گیرد. نتیجه سخن این است که اتکا به تعبیر واژه «موسیقی» از سوی اخوان الصفا در «رسایل» و همچنین بحث صنعت «جناس معنوی» در برخی کتب بدیعی نمی تواند مبانی محکمی برای طرح اصطلاح موسیقی معنوی شعر باشد؛ چرا که تعبیر اخوان الصفا جنبه ذوقی دارد و نه علمی؛ و مبانی صنعت «جناس معنوی» نیز با آنچه در باب «موسیقی معنوی» ارائه شده است، کاملاً متفاوت است.

کلمات کلیدی:

موسیقی شعر، شفیعی کدکنی، موسیقی معنوی، جناس معنوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1801518>

